

ថ្នាំបង្ការរោគរឹម

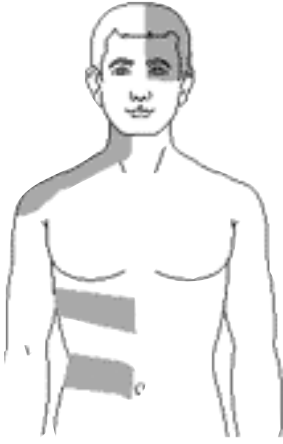
អ្វីដែលលោកអ្នកត្រូវដឹង

មានសេចក្តីថ្លែងព័ត៌មានថ្នាំបង្ការរោគ ជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរនៅទៀតជាច្រើន ។ សូមមើលនៅ www.immunize.org/vis ។

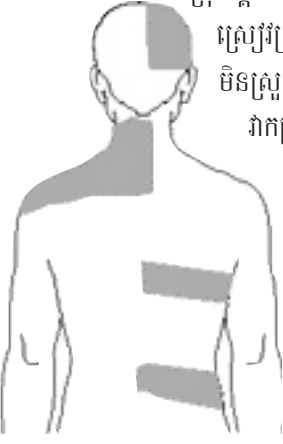
1 តើរោគរឹមជាអ្វី?

រោគរឹម (Shingles) គឺជាការកើនឡើងនៃវិរុសហ្វីលីយ៉ាខ្លាំង ដែលជាញឹកញយរមែងមានពងខ្លះ ។ គេក៏បានហៅវាថា រឹមខ្សាច់ (Herpes Zoster) ឬគ្រាន់តែហៅថា រឹម (Zoster) ផងដែរ ។

ការកើនឡើងនៃរោគរឹម តាមធម្មតាលេចឡើងនៅចំហៀងមុខ ឬខ្នងម្ខាង និងមានរយៈពេលចាប់ពី 2 ទៅ 4 អាទិត្យ ។ រោគសញ្ញាជាចម្បងរបស់វាគឺឈឺ ដែលអាចបណ្តាលឲ្យឈឺខ្លាំងណាស់ ។ រោគសញ្ញាផ្សេងទៀតនៃរោគរឹម អាចរួមមាន

គ្រុនក្តៅ ឈឺក្បាល ស្រៀវស្រាញ និង មិនស្រួលក្រពះ ។

វាកម្រមានណាស់ដែលការកើតរោគរឹម អាចបណ្តាលឲ្យហើមស្លុត មានបញ្ហាក្នុងការស្តាប់ឮ ពិការភ្នែក ការរលាកខួរក្បាល (រោគរលាកខួរក្បាល) ឬស្លាប់ ។

ចំនួនប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តាមនុស្ស 5 នាក់ អាចនៅតែឈឺយ៉ាងខ្លាំងយូរណាស់ សូម្បីតែបន្ទាប់ពីលែងមានកង្វះស្បែកទៀត ។ នេះគេហៅថា ការឈឺចុកចាប់ខ្លាំងបន្ទាប់ពី

កើតរឹម (post-herpetic neuralgia) ។

រោគរឹម គឺបានបណ្តាលមកពីមេរោគវិរុសរឹមអុតស្វាយ (Varicella Zoster) ជាមេរោគវិរុស ដូចគ្នាដែលបណ្តាលឲ្យកើតរោគអុតស្វាយ ។

មានតែមនុស្សណាម្នាក់ដែលធ្លាប់កើតរោគអុតស្វាយ – ឬមនុស្សដែលបានទទួលថ្នាំបង្ការរោគអុតស្វាយ – អាចកើតរោគរឹម កម្រមានណាស់ ។ មេរោគវិរុសនេះនៅក្នុងខ្លួនរបស់អ្នក ព្រមទាំងអាចបណ្តាលឲ្យកើតរោគរឹមជាច្រើនឆ្នាំក្រោយមក ។

អ្នកមិនអាចឆ្លងរោគរឹម ពីមនុស្សម្នាក់ដែលមានរោគរឹមឡើយ ។ តែជាយ៉ាងណាមិញ មនុស្សដែលមិនធ្លាប់មានរោគអុតស្វាយសោះ (ឬមិនដែលចាក់ថ្នាំបង្ការរោគអុតស្វាយ) អាចឆ្លងរោគអុតស្វាយ ពីមនុស្សដែលមានរោគរឹម ។ ការនេះគឺពុំមែនជាទូទៅណាស់ទេ ។

រោគរឹម ជាទូទៅមានក្នុងចំណោមមនុស្សអាយុ 50 ឆ្នាំ ឬចាស់ជាង ច្រើនជាងក្នុងចំណោមមនុស្សក្មេងៗ ។ វាក៏ជាទូទៅច្រើនជាងទៀត នៅក្នុងចំណោមមនុស្សដែលខ្សោយប្រព័ន្ធសុំរោគ ពីព្រោះតែជំងឺដូចជារោគមហារីក ឬឱសថដូចជាថ្នាំស្បើយ ឬការ ព្យាបាលប្រើជាតិគីមី ។

យ៉ាងហោចណាស់មនុស្ស 1 លាននាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក មានកើតរោគរឹម ។

2 ថ្នាំបង្ការរោគរឹម

ថ្នាំបង្ការរោគរឹម បានចេញសំបុត្រអនុញ្ញាតឲ្យប្រើក្នុងឆ្នាំ 2006 ។ នៅក្នុងការពិនិត្យព្យាបាលសាក ថ្នាំបង្ការរោគរឹមនេះអាចបន្ថយគ្រោះថ្នាក់បាន 50% ។ វាក៏អាចបន្ថយការឈឺចាប់ក្នុងមនុស្សដែលនៅតែកើតរោគរឹម បន្ទាប់ពីបានចាក់ថ្នាំបង្ការរោគរឹមដែរ ។

ការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគរឹមមួយដង (មួយដូស) គឺបានឲ្យយោបល់សំរាប់មនុស្សចាស់អាយុ 60 ឆ្នាំ និងចាស់ជាង ។

3 មនុស្សខ្លះមិនគួរគប្បីទទួលថ្នាំបង្ការរោគរឹមទេ ឬគួរតែរង់ចាំ

មនុស្សដែលមិនគួរទទួលថ្នាំបង្ការរោគរឹម គឺអ្នកដែល :

- ធ្លាប់មានប្រតិកម្មដែលយាយីអាយុជីវិត ចំពោះជាតិខាប់អ៊ីលីយ៉ា (gelatin) ឬថ្នាំផ្សះណេអូមីស៊ីន (neomycin) ឬគ្រឿងផ្សំអ្វីមួយផ្សេងទៀតនៃថ្នាំបង្ការរោគរឹម ។ ត្រូវប្រាប់គ្រូពេទ្យរបស់អ្នក បើអ្នកមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរអ្វីមួយ ។
- បានខ្សោយប្រព័ន្ធសុំរោគ ពីព្រោះតែនៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះគេ :
 - មានរោគអេដស៊ី (AIDS) ឬរោគមួយផ្សេងៗទៀត ដែលប៉ះពាល់នឹងប្រព័ន្ធសុំរោគ
 - មានការព្យាបាលជាមួយនឹងឱសថ ដែលប៉ះពាល់នឹងប្រព័ន្ធសុំរោគ ដូចជាការប្រើថ្នាំស្បើយកំរិតខ្ពស់ដែលរង
 - មានការព្យាបាលរោគមហារីក ដូចជាវិទ្យុកម្មរស្មី ឬវិធីព្យាបាលប្រើ ជាតិគីមី

- មានរោគមហារីកដែលប៉ះពាល់ដល់ខួរក្បាល ឬប្រព័ន្ធក្រពេញទឹករងៃ ដូចជា រោគមហារីកឈាម (leukemia) ឬមហារីកជាលិកាក្រពេញទឹករងៃ (lymphoma) ។

- មានផ្ទៃពោះ ឬអាចនឹងមានផ្ទៃពោះ ។ ស្ត្រីមិនគួរនឹងមានផ្ទៃពោះរហូតទាល់តែយ៉ាងហោចណាស់ 4 អាទិត្យ បន្ទាប់ពីការទទួលបានថ្នាំបង្ការរោគជឹម ។

មនុស្សណាម្នាក់ដែលឈឺធ្លាក់តិចតួច ដូចជាក្រុមផ្តាសាយ អាចចាក់ថ្នាំបង្ការរោគបាន ។ ប៉ុន្តែបុគ្គលណាម្នាក់ដែលឈឺធ្លាក់ជាមធ្យម ឬធ្ងន់ធ្ងរ តាមធម្មតាគួរតែរង់ចាំរហូតទាល់តែគេបានស្រាវជ្រាវស្រាវស្រង់ មុននឹងទទួលបានថ្នាំបង្ការរោគ ។

នេះគឺរួមទាំងបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលក្តៅខ្លួនមានសីតុណ្ហភាព 101.3° F ឬខ្ពស់ជាង ។

4 តើមានគ្រោះថ្នាក់អ្វីខ្លះ បណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការរោគជឹម?

ថ្នាំបង្ការរោគ ក៏ដូចនឹងថ្នាំផ្សេងៗទៀតដែរ វាអាចបណ្តាលឲ្យមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ដូចជាមានប្រតិកម្មខ្លាំង ជាដើម ។ តែជាយ៉ាងណាមិញ ភាពគ្រោះថ្នាក់នៃថ្នាំបង្ការរោគ ដែលបណ្តាលឲ្យគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរ ឬស្លាប់ គឺមានតិចតួចណាស់ ។

គេមិនបានសំគាល់ឃើញបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ជាមួយនឹងថ្នាំបង្ការរោគជឹមឡើយ ។

បញ្ហាស្រាលៗ

- ការក្រហមសាច់ ការឈឺចាប់ ការហើម ឬការរមាស់ នៅកន្លែងមុខមូល (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តាមនុស្ស 3 នាក់) ។
- ឈឺក្បាល (ប្រហែល 1 ក្នុងបណ្តាមនុស្ស 70 នាក់)

ថ្នាំបង្ការរោគជឹម នឹងត្រូវបានឃ្នាំមើលយ៉ាងដិតដល់ នូវបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរខុសពីធម្មតា ដូចគ្នានឹងថ្នាំបង្ការរោគទាំងអស់ដែរ ។

5 ចុះបើសិនមានប្រតិកម្មជាមធ្យម ឬធ្ងន់ធ្ងរអ្វីទៀតនោះ?

តើខ្ញុំត្រូវឃ្នាំមើលអ្វីខ្លះ?

លក្ខណៈអ្វីមួយដែលខុសពីធម្មតា ដូចជាមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ ឬគ្រុនក្តៅខ្លាំង ។ បើមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរបានកើតឡើង វានឹងមានក្នុងពេលបីបួននាទី រហូតដល់ទៅមួយម៉ោង បន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំរួច ។ សញ្ញានៃប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ អាចរួមមានការពិបាកដកដង្ហើម ខ្សោយកំឡាំង ស្លាកសំឡេង ឬតឹងដង្ហើមសូរខ្សឹតៗ ចង្កាក់បេះដូងដើរញាប់ៗ កន្ទួលផេរ វិលមុខ ស្លែកស្លាំង ឬហើមបំពង់ក ។

តើខ្ញុំត្រូវធ្វើយ៉ាងណា?

- ទូរស័ព្ទទៅគ្រូពេទ្យ ឬយកមនុស្សនោះទៅជួបគ្រូពេទ្យជាបន្ទាន់ ។
- ត្រូវប្រាប់គ្រូពេទ្យ អំពីការអ្វីដែលបានកើតឡើង បានកើតឡើងនៅថ្ងៃខែឆ្នាំណា និងវេលាម៉ោងប៉ុន្មាន ហើយបានទទួលថ្នាំបង្ការរោគនៅពេលណា ។
- ស្នើគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ឲ្យរាយការណ៍អំពីប្រតិកម្ម ដោយបំពេញក្រដាសប្រព័ន្ធជាមការណ៍ព្រឹត្តិការណ៍ប្រតិកម្មថ្នាំបង្ការរោគ (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS) ។ ឬអ្នកអាចបំពេញរបាយការណ៍នេះ តាមរយៈវិបសៃត៍របស់ VAERS នៅ www.vaers.hhs.gov ឬដោយទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-822-7967 ។

VAERS មិនផ្តល់ឱ្យវាទផ្នែកសុខភាពឡើយ ។

6 តើខ្ញុំធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យអាចយល់ដឹងបន្ថែមទៀត?

- សាកសួរគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ឬអ្នកផ្តល់ការថែរក្សាសុខភាពផ្សេងទៀត ។ គេអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែម ស្តីពីថ្នាំបង្ការរោគ ឬផ្តល់យោបល់នៃប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ។
- សូមទាក់ទងទៅមជ្ឈមណ្ឌលសំរាប់ទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ (Centers for Disease Control and Prevention, CDC):
 - សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)
 - សូមមើលវិបសៃត៍របស់ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH AND HUMAN SERVICES
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION

Vaccine Information Statement
Shingles Vaccine IMM-868CA – Cambodian (10/6/2009) 42 U.S.C. §300aa-26
Translated by Transcend Translations, Davis, CA www.transcend.net